

Історія виникнення книги

Виховна година

Підготувала
Осадча Світлана Анатоліївна
вихователь класу
Горлівської гімназії “Інтелект”

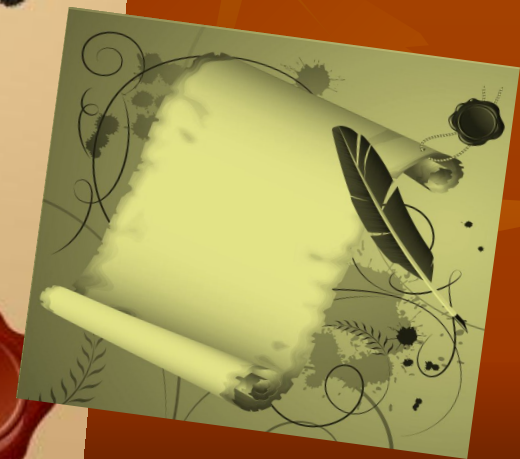
КНИГА - велике диво, створене людиною

* Якою була перша книга?

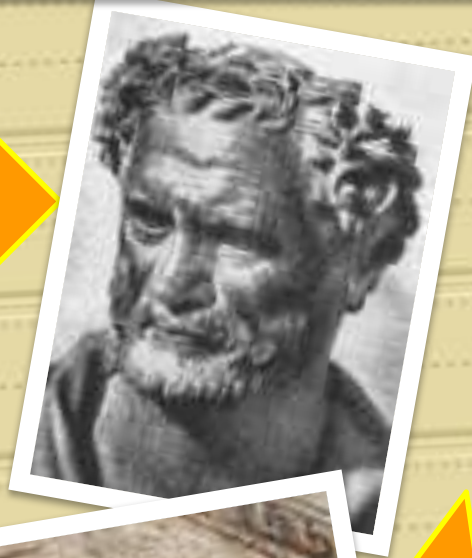
* З чого її було зроблено?

* Чи було її надруковано,
чи написано від руки?

Прообрази книги

Людина-книга

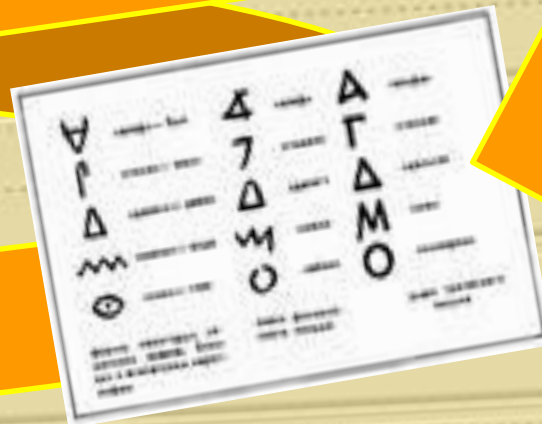
Вузликове письмо

Письмо в малюнках

Ієрогліфи на кам'яних плитах

Буквене письмо

Людина - книга

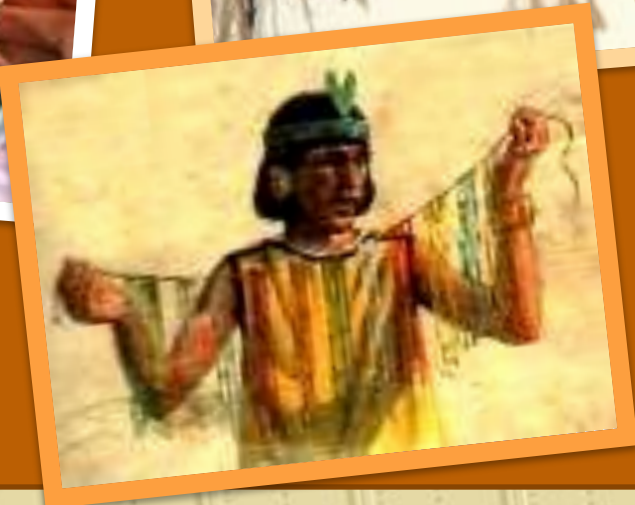
Коли люди не вміли ні писати, ні читати, свої закони і вірування вони зберігали не на книжкових полицях, а у своїй пам'яті. Покоління за поколіннями йшли з життя, а перекази залишалися. Вони передавалися із покоління в покоління. Тих, хто розказував перекази, називали розповідачами.

Вузликове письмо

Спосіб запам'ятовування та передачі інформації. Ним володіли стародавні китайці, перси, мексиканці.

Навіть у наші дні серед жителів Перу, Південної Америки зустрічаються пастухи, які знають мову вузликів.

Письмо в малюнках

Малювали диких звірів,
людські фігурки зі списом - полювання

Відображали інші події

Татуювання мало своє
значення – візерунки
говорили про число
походів, перемоги,
про силу й
доблесть людини.

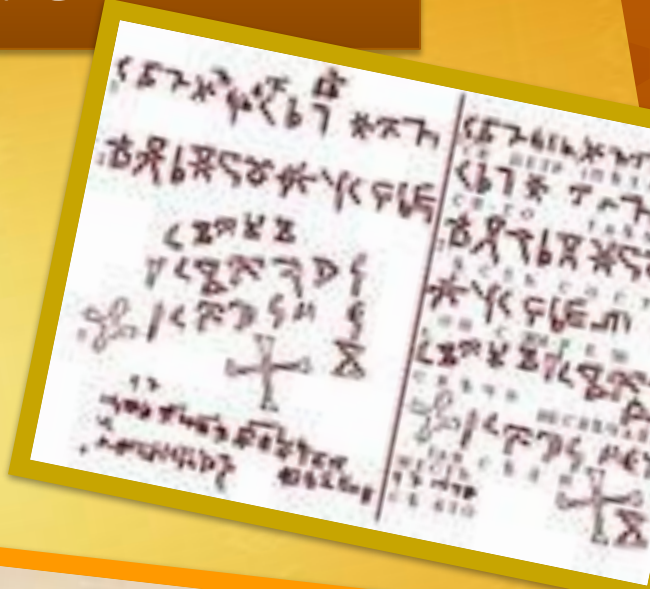
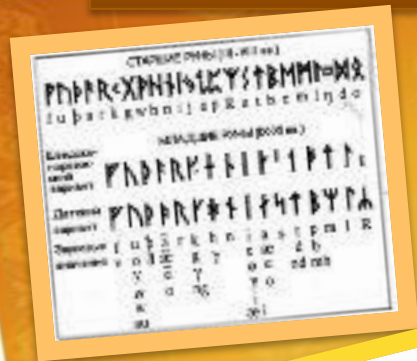

Ієрогліфи

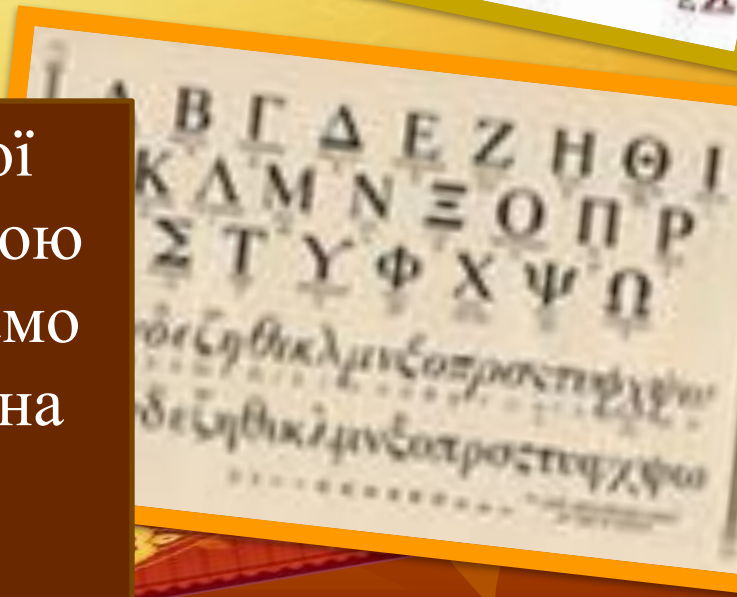
Найстаріші зображувальні
знаки єгипетського письма,
які застосовувалися до кінця
IV тисячоліття до н.е.

Буквене письмо

Винайдення слов'янської азбуки пов'язане з буквеною системою, яку ми називаємо кирилицею, яка виникла на базі візантійського (грецького) алфавіту.

Подорожуючи країнами, букви
з камінням переходили на
папірус, з папірису – на
воскову дощечку, з воскової
дощечки – на пергамент або
бересту, з пергаменту – на
папір.

Книги - плитки

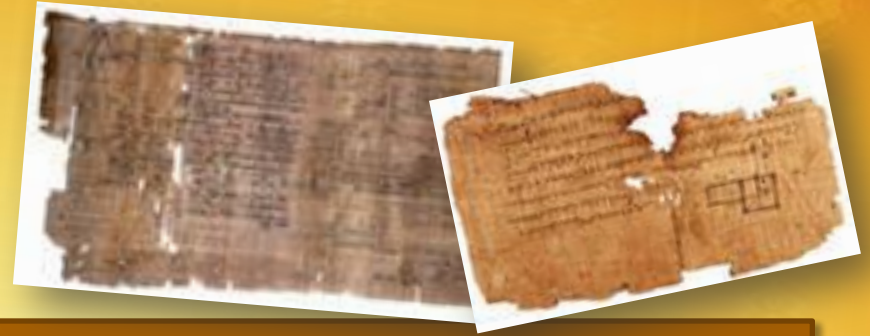
* Існували цілі бібліотеки, зроблені з плиток.

* Писар креслив свої знаки на м'якій глиняній плитці тригранною загостреною паличкою, вдавивши паличку в глину. Потім плитку обпалювали.

* Кожна “ книга ” складалась з кількох десятків чи навіть кількох сотень плиток, як наша книга з багатьох сторінок.

Книги-стрічки

Придумали їх старовинні єгиптяни
у III тис. до н.е.
Папір виготовляли з папірусу

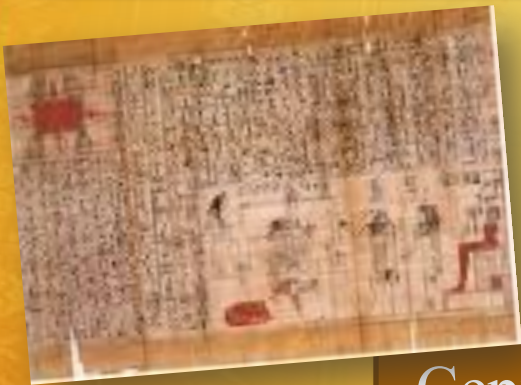

Папірус – рослина, удвічі вища за людину,
зі стовбуром товщиною в руку

Серцевину папірусу різали на смуги,
які клали одна на одну, придавлювали
вагою, сушили на сонці.

Отримані аркуші склеювали в
довгий-предовгий сувій.

КНИГИ З ВОСКУ

Декілька табличок довідок скріпляли шнурками через дірочки, які пророблені у двох кутах дощечки. Квадратну виїмку кожної дощечки заповнювали воском – жовтим або чорним.

У кожного школяра була прикріплена до поясу така табличка. Можна було безліч разів стирати написи, потім

Писали в такій книзі стальною паличкою, яка мала назву “стило”. З одного кінця вона була гострою, а з іншою – заокругленою. Гострим писали по воску, а тупим згладжували те, що не потрібно.

Книга зі шкіри

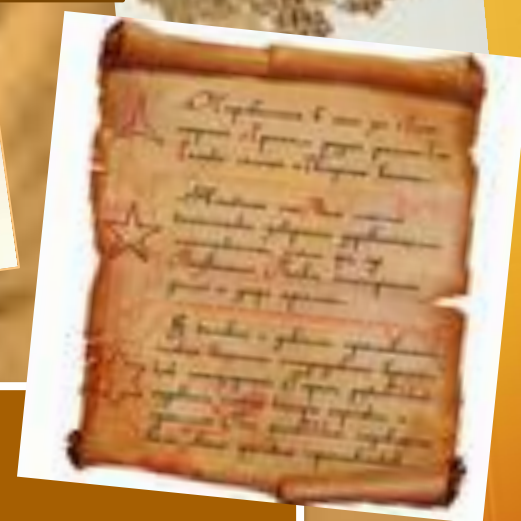
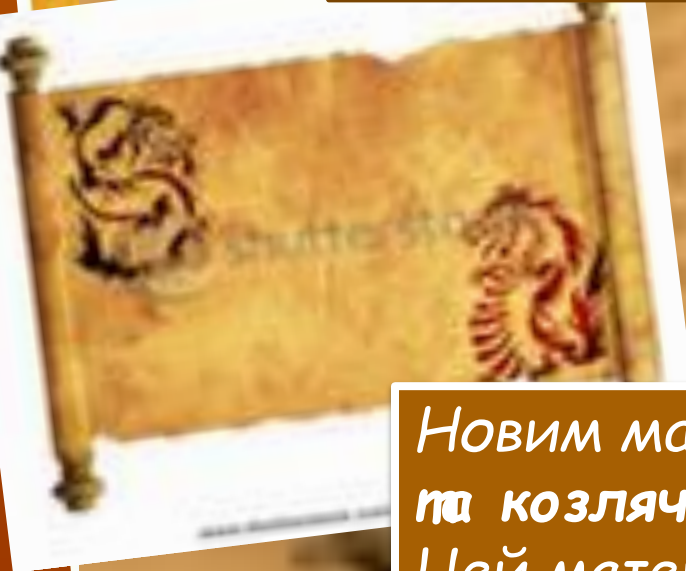
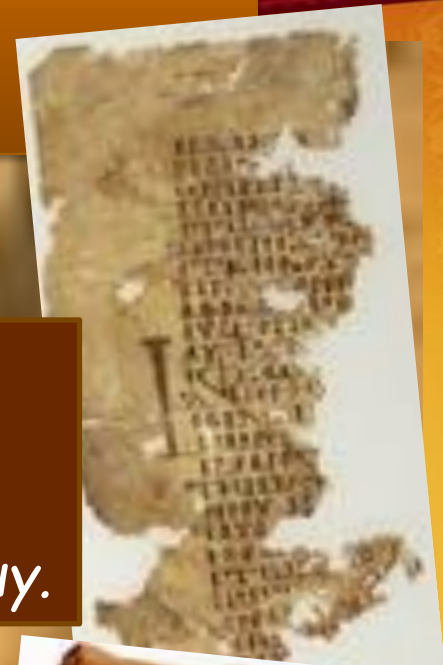
Пергамент

Через заборону Єгипетського фараону поставки папірусу до Азії володарі міста Пергам, де була найбільша бібліотека з папірусу, були вимушені шукати йому заміну.

Книга була величезною, дуже важкою

Новим матеріалом для книг став овеча та козяча шкіра.

Цей матеріал виявився кращим: його можна було різати, згинати, фальцювати в зошити, зшивати в книги.

Берестяна книга

Виникли на Русі
в XI ст.

* Беруть свій початок від
берестяних грамот.

*Щоб берест був еластичним,
його кип'ятили, зішкрібали внутрішній
шар кори, обрізали по краях.
Робили книгу*

Літери дряпали гострим
залізним або кістяним стрижнем

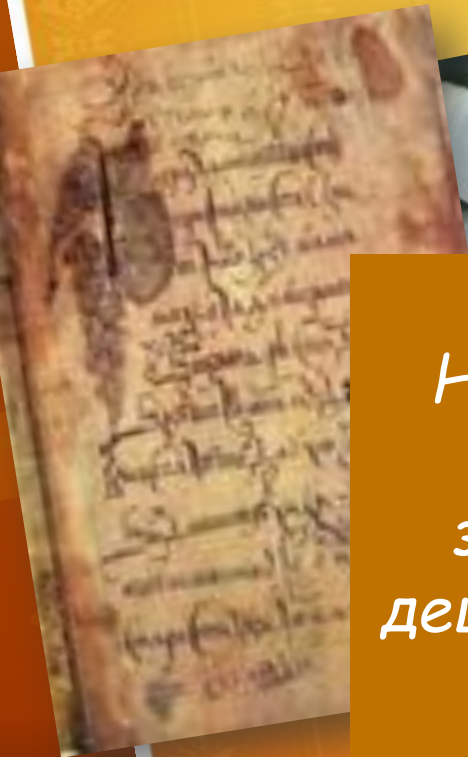
Книга з паперу

Паперові фабрики з'явилися в Європі в XIII ст.
На Русь папір завезли італійські купці.

Спочатку папір був непопулярним

На фоні зростаючої кількості шкіл і університетів стає зручнішим використовувати дешевий папір замість дорогого пергаменту.

Друкарство

Виникло на Далекому Сході
в XI ст.

В Європі почало
поширюватись в сер. ХУ ст.

У нашій країні першодрукарем
став Іван Федоров у 1564 році

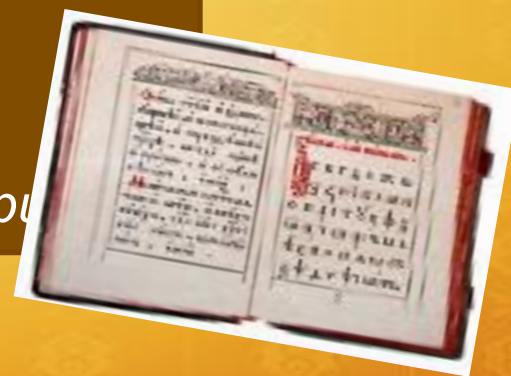

Буквар Івана Федорова

15 лютого 1574 року – перший друкований посібник

Органічно поєднані здобутки місцевого образотворчого й декоративно-ужиткового мистецтва: висока майстерність ілюстрацій та декоративних прикрас, різноманітність композицій, віртуозність гравірувальної техніки, декоративні початкові літери

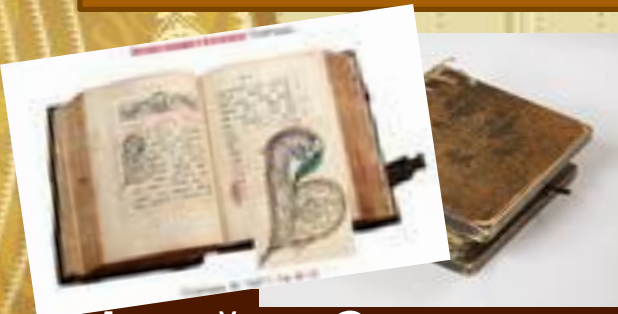

Монастир, в якому виникла книга

Розвиток книгодрукування в Україні

*Спадкоємцем традицій Івана Федорова
стала друкарня Львівського братства*

**Михайло Сльозка випустив
перші мініатюрні книжки**

Музей книгодрукування.

